

Årsberetning 2016

Ankestyrelsens tilsyn på adoptionsområdet i 2016

Ankestyrelsen

Teglholmegade 3, 2450 København SV

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 Statsservice

www.ast.dk

Tlf.: 33 41 12 00

Åbningstid: 9.00-15.00 alle hverdage

Publikationen kan hentes vis dette link:

<https://ast.dk/born-familie/adoption/tilsyn-med-de-formidlende-organisationer>

Indhold

Nyt i 2016.....	4
Hovedpunkter i den nye adoptionslov	5
Godkendelse og re-godkendelse af samarbejdsparter	6
Tilsyn med adoptionsformidlingen.....	9
Tilsyn med økonomiske forhold	14
Forskning og PAS	16
Statistik	17

1. Nyt i 2016

Den 1. januar 2016 trådte adoptionsreformen i kraft. Resultatet af adoptionsreformen er blandt andet, at tilsynet med adoptionsprocesserne og Danish International Adoption (DIA) er udvidet det seneste år. Der er nye krav til både DIA og til Ankestyrelsen som tilsynsmyndighed. Tilsynet foretager nu kontrol undervejs i adoptionsforløbene og undervejs i DIAs arbejde. Før 2016 var tilsynet primært bagudrettet. Ankestyrelsen har fået en ny rolle og har fået større viden om arbejdet med adoptionsformidling end tidligere.

Det har kendetegnet 2016, at DIA som organisation har fået etableret sig efter fusionen i 2015. DIA fik den 1. januar 2016 nye akkrediteringsvilkår (rammerne for DIAs opgavevaretagelse), som organisationen arbejder efter, og som afspejler den politiske aftale og den nye lovgivning.

I 2016 har Ankestyrelsen særligt haft fokus på:

- **Implementering af ny adoptionslov** (trådte i kraft den 1. januar 2016)
- **Godkendelse af matchningsforslag**
- **Re-godkendelser af DIAs samarbejder i udlandet**
- **Samling af tilsynet hos Ankestyrelsen.**

Samarbejde med DIA

Samarbejdet mellem Ankestyrelsen og DIA har i 2016 blandt andet fundet sted i form af løbende dialogmøder på ledelsesniveau og fællesmøder mellem ansatte. DIA har haft besøg af Ernst & Young to gange i 2016 for at understøtte den økonomiske afrapportering. Ernst & Young bistår Ankestyrelsen med det økonomiske tilsyn.

Ankestyrelsen har også undervist DIA om de nye krav i adoptionsloven.

2. Hovedpunkter i den nye adoptionslov

Den nye adoptionslov trådte i kraft den 1. januar 2016. Det betyder, at hele tilsynet med DIA nu hører under Ankestyrelsen. Adoptionsloven har ændret procedurerne om blandt andet godkendelsen af matchningssager, DIAs økonomiske disponering og Ankestyrelsens samarbejde med DIA generelt. DIA er en sammenlægning af de to tidligere formidlende organisationer DanAdopt og AC Børnehjælp og blev etableret i januar 2015. DIA er senest akkrediteret den 1. januar 2016. Akkrediteringen beskriver adoptionslovens krav til DIA og dermed Ankestyrelsens tilsyn med DIA. Særligt kapitel 5 i den nye adoptionslov har haft betydning for tilsynet med international adoption.

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at DIA overholder adoptionsloven (herunder reglerne i Haagerkonventionen), de administrative forskrifter på området og de vilkår, der gælder for akkrediteringen. (Akkrediteringsvilkår gældende for Danish International Adoption 2016-2020, kap. 7.1)

Godkendelse af matchningsforslag

Ankestyrelsen har nu kompetencen til at godkende, at et adoptionsforløb kan fortsætte. Indtil 2016 var det i disse sager den formidlende organisation, der skulle godkende. Ankestyrelsen har lavet en procedure for at godkende matchningsforslag, og har instrueret både DIA og Statsforvaltningen i proceduren. Læs mere om det i afsnit 4.

Samling af tilsynet hos Ankestyrelsen

Med den nye adoptionslov er tilsynet med DIA blevet samlet hos én myndighed, Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen inddrager Adoptionsnævnet i tilsynet, hvor det er relevant. Adoptionsnævnet har tidligere haft tilsynet med DIAs behandling af matchningsforslag. Herudover har Adoptionsnævnet haft tilsynet med den del af DIAs virksomhed, der handler om børnenes psykosociale og helbredsmæssige forhold. Adoptionsnævnet har hidtil udstedt henstillinger som en del af tilsynet. Den opgave er overgået til Ankestyrelsen, og Adoptionsnævnets henstillinger er nu udstedt som retningslinjer til DIA. Retningslinjerne findes på ast.dk.

Re-godkendelser

DIA indgår løbende aftaler med samarbejdspartnere, såsom udenlandske myndigheder, organisationer og institutioner, som er berettiget til at anvise børn til adoption. Samarbejdspartnerne skal leve op til en række krav efter Haagerkonventionen, og det er nærmere beskrevet i akkrediteringsvilkårene. Ankestyrelsen skal godkende alle samarbejder, og godkendelsen gælder som udgangspunkt i to år. Det betyder, at hvis DIA ønsker at fortsætte et samarbejde, skal DIA ansøge Ankestyrelsen om det hvert andet år. Læs mere i afsnit 3.

3. Godkendelse og re-godkendelse af samarbejdsparter

Ankestyrelsen har i løbet af 2016 modtaget seks ansøgninger om re-godkendelse af samarbejdsparter fra DIA. Ankestyrelsen har godkendt fem af disse ansøgninger. Det drejer sig om Burkina Faso, Tjekkiet, Sydkorea, Thailand og Vietnam. Én ansøgning er under behandling - det drejer sig om Taiwan. Herudover godkendte Ankestyrelsen i december 2015 DIAs samarbejde med Indien med virkning fra den 1. januar 2016.

Det er en grundlæggende forudsætning for DIAs formidling, at DIA kun har aftaler med samarbejdsparter i udlandet, hvis virksomhed er bestemt af hensynet til barnets bedste og drives på et etisk og fagligt forsvarligt niveau og uden økonomisk vinding for øje. Det er DIAs ansvar til stadighed at have en løbende dialog med kontaktpersoner, samarbejdsparter og relevante myndigheder i udlandet.

DIA skal samtidig og til stadighed i sit arbejde sikre sig, at der kun gennemføres adoptioner til Danmark, hvis DIA antager, at adoptionerne kan gennemføres på en lovlig, etisk og fagligt forsvarlig måde. For at leve op til dette krav skal DIA være i besiddelse af et indgående og detaljeret kendskab til den måde, som den udenlandske lovgivning og processerne administreres på i praksis og af den pågældende samarbejdspart og kontaktperson. (Akkrediteringsvilkår gældende for DIA, 1. januar 2016 – 31. december 2020, kap. 5.1)

DIA redegør i ansøgningen for det pågældende lands myndighedsstruktur, regler på adoptionsområdet og erfaringer med hidtil gennemførte sager i forhold til Haagerkonventionens regler og procedurer. Ankestyrelsen har i forbindelse med re-godkendelserne i 2016 særligt haft fokus på at finde ud af, om afgiverlandets lovgivning og myndighedsstruktur både i teori og praksis understøtter, at:

- international adoption er sidste udvej for barnet (subsidiaritetsprincippet)
- den enkelte adoption vurderes at være til gavn for det konkrete barn

- adoptionen sker på baggrund af en legal frigivelse af barnet
- risici for uetisk adfærd og økonomisk vinding bliver mindsket i relation til international adoption

Da et re-godkendelsesforløb er ressourcekrævende for både DIA og Ankestyrelsen, indsender DIA efter aftale med Ankestyrelsen to ansøgninger om re-godkendelse i kvartalet. Alle DIAs samarbejdsparter vil blive vurderet indenfor den første toårs-periode efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2016.

Nye godkendelser

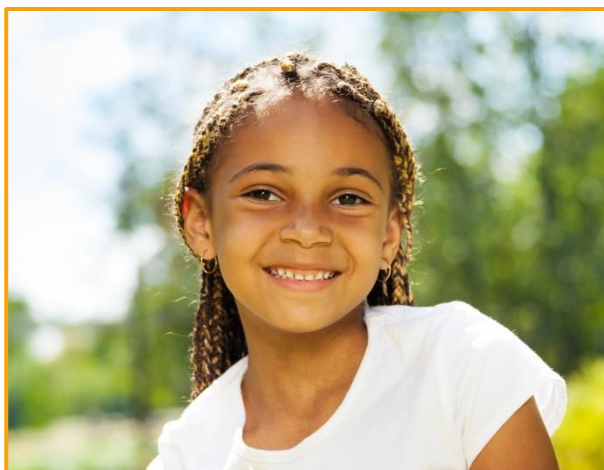
Ankestyrelsen godkendte ikke nye samarbejdsparter i 2016. DIA har i 2016 ikke søgt om godkendelse til at formidle fra nye samarbejdslande, men har søgt om godkendelse af en ny samarbejdspart i Colombia. Ankestyrelsen er endnu ikke færdig med at behandle ansøgningen.

Rejser i forbindelse med re-godkendelser

Ankestyrelsen var i november 2016 på tilsynsrejse til Vietnam og Sydkorea for at få mere at vide om de to lande.

Sydkorea har ikke tiltrådt Haagerkonventionen, og en stor del af ansvaret for frigivelse af børn til adoption ligger hos private organisationer. Det er ikke en risikofaktor i sig selv. Dog var det nødvendigt for Ankestyrelsen at få kortlagt de koreanske myndigheders konkrete ansvar for, at adoptionerne sker i overensstemmelse med konventionens principper. Yderligere var det et fokus, hvordan den organisation, som DIA samarbejder med i Sydkorea, arbejder med frigivelsen af barnet og muligheden for national adoption (subsidiaritetsprincippet).

Vietnam har været konventionsland siden 2011 og har siden 2012 haft en adoptionslovgivning, der er i tråd med konventionen. Der er dog udfordringer med at få implementeret konventionen i alle provinser, og derfor var det nødvendigt at rejse til Vietnam og gå i dialog med de vietnamesiske myndigheder. Ankestyrelsen ville identificere udfordringer og høre om Vietnams reformtiltag for at forbedre det eksisterende system. Systemet er allerede blevet væsentligt forbedret, siden Vietnam tiltrådte konventionen i 2011. Inden rejsen gennemgik styrelsen en række sager fra Vietnam for at få en større forståelse for adoptionssystemet og DIAs formidling fra Vietnam.

Tilbagekaldelse af tilladelsen til formidlingsarbejde med Etiopien

Som et led i det skærpede tilsyn med adoptionsformidlingen fra Etiopien, rejste Ankestyrelsen i februar 2016 til Etiopien. Målet var at samle oplysninger om de reformer og ledelsesmæssige ændringer, som den etiopiske regering var i gang med. I forbindelse med det skærpede tilsyn gennemgik Ankestyrelsen desuden en række sager fra Etiopien, som var med til at belyse adoptionsprocessen i landet.

Efter besøget måtte Ankestyrelsen konstatere, at de punktvisse forbedringer af systemet i de forgangne år, ikke havde haft en reel effekt. Samtidig syntes nye reformtiltag ikke at underbygge Haagerkonventionens principper. Styrelsen vurderede, at videreførelsen af det skærpede tilsyn ikke længere var tilstrækkeligt til at sikre en adoptionsformidling, der opfyldte konventionens principper.

Den daværende social-og indenrigsminister besluttede i marts 2016 at stoppe adoptionsformidlingen fra Etiopien.

Ankestyrelsen rejste i august 2016 til Etiopien igen for at drøfte, hvordan styrelsen i fremtiden skulle sende opfølgingsrapporter til Etiopien. Besøget skulle også fastlægge proceduren for de adoptionsager fra Etiopien, der ikke var færdig-

behandlede ved den etiopiske domstol, da adoptionsformidlingen blev indstillet.

Ophør af formidlingssamarbejde

I 2016 er DIAs samarbejde med Senegal, Sri Lanka og ABBA Adoptions i Sydafrika stoppet. Samarbejdet med Togo er sat i bero, mens Ankestyrelsen venter på, at DIA beslutter, om de stadig ønsker at samarbejde med Togo.

Senegal

DIA valgte ikke at søge om re-godkendelse af samarbejdet med Senegal (Ministère de la Justice, AEMO) og oplyste i marts 2016, at Senegal har suspenderet international adoption.

Sri Lanka

Samarbejdet med Sri Lanka (Department of Probation and Child Care Services) er ophørt. DIA søgte ikke om re-godkendelse af samarbejdet.

ABBA Adoptions, Sydafrika

De sydafrikanske myndigheder tillader ikke, at internationale adoptionsorganisationer samarbejder med mere end en organisation i Sydafrika. Derfor ophørte DIAs samarbejde med ABBA Adoptions i 2016 efter afviklingen af igangværende sager. DIAs samarbejde med Impilo i Sydafrika fortsætter.

4. Tilsyn med adoptionsformidlingen

Godkendelse af, at adoptionsforløbet fortsætter i matchningssager – udstedelse af 17c erklæring

Noget af det vigtigste i internationale adoptions-sager er, når barnet matches med ansøgerne.

Enhver beslutning om at betro et barn i de kommende adoptivforældres varetægt kan kun træffes i oprindelsesstaten, såfremt

- *a) centralmyndigheden i den pågældende stat har sikret sig adoptivforældrenes samtykke;*
- *b) centralmyndigheden i modtagerstaten har godkendt denne beslutning, når lovgivningen i denne stat eller centralmyndigheden i oprindelseslandet kræver det;*
- *c) centralmyndighederne i begge stater har godkendt, at adoptionsproceduren kan fortsætte, og*
- *d) det i overensstemmelse med artikel 5 er fastslået, at de kommende adoptivforældre er kvalificerede og egnede til at adoptere, og at barnet har eller vil få tilladelse til at indrejse og opholde sig permanent i modtagerstaten.*

(Artikel 17, Bekendtgørelse af konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner)

Når et barn er matchet med de kommende adoptanter, udsteder afgiverlandet og Danmark hver en erklæring, hvor de godkender, at adoptionen kan fortsætte. Erklæringen har relation til Haagerkonventionens artikel 17c, derfor kaldes den en 17c-erklæring. 17c-erklæringen er en formel godkendelse af den proces, der er sket indtil matchningstidspunktet og et udtryk for, at Ankestyrelsen vurderer, at adoptionen ikke strider mod afgiverlandets lovgivning, Danmarks lovgivning eller internationale konventioner.

Ændringen af loven i forbindelse med godkendelse af matchningsforslag (§ 31 a) har stort fokus i Ankestyrelsen. Proceduren for godkendelse kræver et indgående og opdateret kendskab til lovgivningen og reglerne i alle de lande DIA samarbejder med. Det kræver øget udveksling af information mellem DIA og Ankestyrelsen, og at Ankestyrelsen hele tiden søger information fra flere kilder. Ankestyrelsen har lavet en procedure for at godkende matchningsforslag og har været opmærksom på at instruere DIA og Adoptions-samrådet i proceduren.

Ankestyrelsen godkender alle matchningsforslag, hvor DIA vurderer, at barnet er omfattet af ansøgerens godkendelse. Hvis DIA vurderer, at barnet falder uden for ansøgerens godkendelse, er det Adoptions-samrådet, der laver vurderingen.

Ankestyrelsen har behandlet 49 matchningsforslag i 2016, og Adoptions-samrådet har behandlet 38. 1 sag angående en adoption til Færøerne er sendt til orientering i Ankestyrelsen. Denne sag indgår i statistikken som en sag behandlet i Ankestyrelsen (indgår i de 49 sager, som Ankestyrelsen har behandlet). Ankestyrelsen fører tilsyn med internationale adoptioner til Færøerne og Grønland og påser, at adoptionerne har fulgt Haagerkonventionen og gældende regler på området.

Ankestyrelsen fører statistik over alle matchningsforslag for at give et aktuelt billede af formidlingssituationen. Se statistik i afsnit 7.

Ankestyrelsens behandling af matchningsforslag

Når Ankestyrelsen modtager en matchningssag fra DIA, er der syv dage til at behandle sagen. Sagens akter sendes til en voteringsgruppe i Adoptionsnævnet, som vurderer oplysningerne om barnets helbred. Samtidig vurderer styrelsen sagens oplysninger om frigivelsen af barnet.

Når et barn er anvist til en godkendt adoptionssansøger med henblik på adoption, tager Ankestyrelsen snarest stilling til, om adoptionsforløbet kan fortsætte. (Adoptionslovens § 31 a., stk.1). Er det anviste barn ikke omfattet af ansøgenes godkendelse som adoptant, eller er der tvivl om dette, foretages vurderingen efter stk. 1 af adoptionsrådet. (Adoptionslovens § 31 a., stk. 2)

Ankestyrelsen vurderer, om der er relevante oplysninger og dokumenter fra afgiverlandet for at kunne behandle en sag om matchning. Derefter vurderer styrelsen, om frigivelsen har fulgt regler og praksis i afgiverlandet. Styrelsen kan bede DIA om supplerende oplysninger. Den endelige vurdering af et matchningsforslag kan have flere udfald:

- Ankestyrelsen godkender matchningen. Adoptionsnævnets voteringsgruppe er enig i DIAs vurdering af barnet, og Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til oplysningerne om frigivelsen.
- Adoptionsnævnets voteringsgruppe er ikke enig i DIAs vurdering af barnet, men Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til oplysningerne om frigivelsen. Sagen sendes retur til DIA, som vurderer om de vil sende sagen til godkendelse i Adoptionsrådet.
- Ankestyrelsen kan ikke godkende matchningsforslaget, og meddeler DIA begrundelsen

Hvis Ankestyrelsen vurderer, at adoptionen kan fortsætte, meddeles det til DIA, som indhenter en accept af matchningen fra ansøgerne, og Ankestyrelsen udsteder en 17c-erklæring.

Adoptionsrådet skal vurdere sagen, hvis:

- DIA vurderer, at barnet ligger uden for ansøgenes godkendelsesramme eller
- DIA er i tvivl, om barnet ligger inden for eller uden for godkendelsen.

I de sager er der samme krav til oplysninger og dokumenter om barnets helbred og frigivelsen, som hvis barnet var vurderet inden for ansøgenes godkendelse. Adoptionsrådet vurderer sagen og skal træffe afgørelse om eventuel udvidelse af ansøgenes godkendelse. Er Adoptionsrådet i tvivl om vurderingen af frigivelsesdokumenterne, kan rådet forelægge sagen for Ankestyrelsen.

Tilsynsbesøg hos DIA

Uanmeldt tilsynsbesøg

I december 2016 var Ankestyrelsen på uanmeldt tilsynsbesøg hos DIA. Her var der fokus på DIAs administration af ventelister, særligt i forhold til matchning, ansørgernes godkendelsesramme og sager om børn med særlige behov. DIA var imødekommende og informative, og Ankestyrelsen fik indblik i DIAs håndtering af ventelister og et overblik over DIAs eksisterende ventelistestruktur.

Besøg hos DIA i udlandet

Ankestyrelsen har lavet en informationsfolder til DIAs personale og kontaktpersoner i udlandet om det danske adoptionssystem og de principper, systemet hviler på. Folderen er blevet delt ud på Ankestyrelsens tilsynsrejser, hvor der har været lejlighed til at møde DIAs personale og kontaktpersoner i udlandet og informere om det danske system.

Informationsindsamling

Besøg fra andre landes myndigheder

I 2016 mødtes Ankestyrelsen med fire delegationer fra henholdsvis Etiopien, Sydafrika, Thailand og Kina. Delegationerne var rejst til Danmark for at besøge DIA og møde adoptivfamilier med børn fra de enkelte lande. Delegationerne ville også gerne mødes med den danske centralmyndighed. Ankestyrelsen fik blandt andet lejlighed til at for-

tælle om det nye adoptionssystem i Danmark og høre nærmere om adoptionsprocessen og den aktuelle situation på adoptionsområdet i de enkelte lande.

Møder, konferencer og arbejdsgrupper

Ankestyrelsen har siden 2010 deltaget i et forum med centralmyndighederne i en række vesteuropæiske modtagerlande; lande, der alle har tiltrådt Haagerkonventionen. Gruppen holder typisk møder to gange årligt med uformelle drøftelser uden referat.

I 2016 har gruppen holdt møder i Paris og i Hamburg med særligt fokus på:

- Nedgangen i antallet af internationale adoptioner og hvordan de enkelte lande og formidlende organisationer håndterer det
- Håndtering af pipeline-cases, når adoptionsformidlingen stopper i et afgiverland
- Barnets muligheder for at søge efter sin biologiske slægt
- Motagerlandenes muligheder, når der i afsluttede adoptionssager kommer nye oplysninger om uregelmæssigheder og eventuelt ulovlige og uetiske forhold
- Udveksling af oplysninger om adoptionsformidlingen i forskellige afgiverlande

I maj 2016 var der nordisk møde i Reykjavik. Ligesom møderne i europæisk regi handler de nordiske møder om at udveksle informationer og erfaringer mellem centralmyndigheder. Møderne holdes en gang årligt med uformelle drøftelser uden referat.

Emner fra nordisk møde i Reykjavik:

- Ny lovgivning og nye initiativer i de enkelte nordiske lande
- Erfaringer med praksis i forskellige afgiverlande

- Centralmyndighedernes rolle og opgaver i forhold til f.eks. tilsyn, post adoption services og bistand til adopterede med at finde sine rødder og måske opsøge biologisk familie
- Post adoption services, herunder tilbud, finansiering og udfordringer
- Godkendelse af kommende adoptanter og procedurer for matchning.

Ankestyrelsen deltager i arbejdsgrupper blandt andet under Det Permanente Bureau. I 2016 har styrelsen deltaget i en arbejdsgruppe under Det Permanente Bureau om internationalt samarbejde til forebyggelse af "Illicit Practice" ved international adoption. Arbejdsgruppen havde sit første møde i oktober 2016, hvor det blev besluttet at arbejde videre med:

- at styrke det praktiske samarbejde mellem landene for at forebygge og håndtere ulovlig adfærd i forbindelse med international adoption
- fælles definitioner og eksempler på ulovlig adfærd
- at skabe en fælles database til udveksling af oplysninger

- konkrete handlemuligheder for afgiver- og modtagerlande i aktuelle sager og sager, hvor adoptionen er gennemført flere år tilbage.

Indhentelse af information fra andre kilder

Ankestyrelsen bruger oplysninger fra en række kilder i sit tilsyn. Oplysningerne kommer blandt andet fra UNICEF, The International Social Service (ISS), Haagerkonferencen og andre landes udenrigsministerier.

Adoptanternes syn på adoptionsforløbet

Alle adoptanter, som har hjemtaget børn i 2016, har fået et spørgeskema fra Ankestyrelsen med henblik på at samle informationer om DIAs adoptionsformidlende arbejde. Ankestyrelsen gennemgår løbende adoptivfamiliernes besvarelser og følger op på eventuelle oplysninger af relevans for tilsynet. I 2016 har Ankestyrelsen brugt oplysninger fra to besvarelser i tilsynet med DIA. Se statistik i afsnit 7.

Oplysninger til tilsynet

Gennemgang af sager

Ankestyrelsen har som en del af tilsynet gennemgået en række sager fra Etiopien og Vietnam for bedre at forstå adoptionssystemet i de lande. Gennemgangene gav også et indblik i DIAs formidlingsarbejde og sagsbehandling gennem hele adoptionsprocessen.

Baseline-undersøgelse

Ankestyrelsen gennemgik i starten af 2016 ti tilfældigt udvalgte adoptionssager. Formålet var at lægge et niveau for, hvad DIA er forpligtet til at efterleve i forbindelse med Haagerkonventionens artikel 23. Artikel 23-erklæringen er adoptanternes formelle dokumentation for, at en adoption umiddelbart kan anerkendes i lande, som har tiltrådt Haagerkonventionen. Undersøgelsen var en opfølgning på en baseline-undersøgelse fra december 2013.

Undersøgelsen viste blandt andet, at DIA bør være grundigere i gennemgangen af artikel 23-erklæringer i forhold til at få rettet mangelfulde oplysninger i erklæringerne.

Oplysninger fra DIA

DIA er forpligtiget til løbende og af egen drift at indberette alle ikke uvæsentlige oplysninger om ændringer i organisationen og i formidlingssituationen til Ankestyrelsen. Oplysningerne har i 2016 blandt andet handlet om børnenes helbredsoplysninger og ændring i afgiverlandenes regler.

DIA skal også udarbejde periodiske redegørelser til Ankestyrelsen om formidlingssituationen og om DIAs samarbejdsparter. De periodiske redegørelser skal afleveres til Ankestyrelsen hvert 2. år, modsat de år hvor DIA søger om redegørelse til samarbejdet. Der skal udarbejdes en periodisk redegørelse for hvert afgiverland, hvor DIA har et samarbejde, og DIA skal udfærdige særskilte bemærkninger i forhold til hvert enkelt land.

(Akkrediteringsvilkår gældende for Danish International Adoption (DIA), Kapitel 7.1)

DIA har i 2016 sendt periodiske redegørelser for samarbejdet med Sydafrika, Kina, Colombia og Bulgarien.

Situationer hvor Ankestyrelsen har bedt DIA om flere oplysninger

Når Ankestyrelsen skal godkende matchningsforslag, har styrelsen mulighed for at bede DIA udrede eventuelle uoverensstemmelser i sagerne eller sende supplerende oplysninger. For eksempel har styrelsen bedt DIA kontakte børnehjemmet og få flere oplysninger om barnets baggrund eller helbred. DIA er også blevet bedt om at kontakte afgiverlandets myndigheder i sager, hvor

styrelsen har været i tvivl, om processerne i den enkelte adoptionssag er fulgt korrekt.

Indberetninger

Ankestyrelsen modtog i 2016 indberetninger fra Statsforvaltningen om to sager fra Thailand og Sydafrika. Sagerne handlede om utilstrækkelige helbredsoplysninger fra afgiverlandet og om at vurdere godkendelsesrammer. Fordi sagerne handlede om helbredsoplysninger, forelagde Ankestyrelsen sagerne for Adoptionsnævnet. Sagerne gav ikke anledning til bemærkninger fra Ankestyrelsens side.

Ankestyrelsen modtog i 2016 seks indberetninger om DIAs virksomhed fra borgere. Indberetningerne indgår i tilsynet med DIA. Styrelsen har mulighed for at undersøge sagsforløbet i den konkrete sag og reagere over for DIA. Indberetningerne har generelt handlet om DIAs information til ansøgere om for eksempel ventetider og gebyrstigninger. Lukningen af formidlingen i Etiopien og sammenlægningen af de to tidligere formidlende organisationer har også medført indberetninger, blandt andet om placering på ventelister og økonomisk kompensation for øgede udgifter pga. nyt valg af venteliste eller afslutning af sag.

5. Tilsyn med økonomiske forhold

Kravene til DIAs økonomiske afrapportering til Ankestyrelsen er blevet skærpet med den nye adoptionslov. Det fremgår af akkrediteringsvilkårene, at DIA skal indsende kvartalsrapportering, årsregnskab og budget. Ankestyrelsen skal mindst to gange årligt følge op på organisationens økonomiske forhold, hvilket fremgår af adoptionsloven. Det sker med bistand fra et revisionsfirma.

Årsregnskab for 2015

DIAs årsregnskab for 2015 viste et overskud på cirka 1,3 mio. kr. Projektafdelingen i det tidligere AC Børnehjælp var afviklet med udgangen af 2015. Det stemmer overens med beslutningen i den politiske aftale om et nyt adoptionssystem, hvor en adoptionsformidlende organisation ikke længere må drive humanitært hjælpearbejde.

Fadderskabsvirksomhed

DIAs fadderskabsvirksomhed var ikke omfattet af forbuddet mod humanitært hjælpearbejde. Den er dog heller ikke en del af det adoptionsrelaterede hjælpearbejde, som er en del af DIAs adoptionsvirksomhed. I 2016 tog Ankestyrelsen stilling til, under hvilke betingelser DIA kan opretholde sin fadderskabsvirksomhed, så det holdes adskilt fra adoptionsvirksomheden. Retningslinjer for det findes på Ankestyrelsens hjemmeside og er trådt i kraft for DIA den 1. januar 2017.

Gennemgang af økonomi

Til brug for det økonomiske tilsyn har Ankestyrelsen ansat Ernst & Young til to gange årligt at besøge DIA. De skal gennemgå økonomi og regnskabsfunktion og lave status på bogføring og økonomistyring samt påse evnen til at efterleve de krav, der gælder i lovgivning og akkreditering. Ernst & Young udarbejdede allerede i 2015 en foranalyse af DIAs økonomiske status. Her var en række anbefalinger til organisationen om at lave forretningsgangsbeskrivelser, regnskabsrapportering m.v., som Ankestyrelsen løbende har fulgt op på.

Kvartalsregnskaber

Kvartalsregnskaberne i 2016 blev modtaget rettidigt. Regnskaberne viste underskud de første to kvartaler og et forventet underskud for året. DIA iværksatte en handlingsplan med henblik på at opnå balance i budgettet. Det medførte tilpasning af organisationens størrelse og gebyrstigninger fra 1. januar 2017. Der var tale om en generel gebyrforhøjelse for alle på 7.000 kroner og enkelte landespecifikke forhøjelser på kontrakter, som gav DIA underskud. Ankestyrelsen har modtaget orientering om gebyrstigningerne og har ikke haft bemærkninger. Ankestyrelsen skal ikke godkende gebyrstigninger men har noteret, at gebyrstigningerne er sket, fordi DIA har haft flere omkostninger i forbindelse med adoptionsarbejdet.

Kritik og pålæg

I 2016 er DIAs rapportering på de økonomiske forhold løbende blevet bedre og mere fyldestgørende, og de lever op til lovgivningens krav. Ankestyrelsen har dog i juni 2016 udtalt kritik af DIA. Det skyldes forsinkelser med opdatering af regnskabs- og revisionsinstruks, forretningsgangsbeskrivelse og opdateret budget for 2016, som fremgik af handleplanen fra Ernst & Young. Opdateringen er nu sket, og i den seneste rapport fra Ernst & Young mangler DIA ikke at gennemføre flere kritiske indsatser.

DIA har i juli 2016 fået et pålæg om at tilpasse gebyrblade for en række lande, hvor Ankestyrelsen havde konstateret en afvigelse fra akkrediteringens krav til raternes fordeling. DIA rettede fejlene og har tilbagebetalt de beløb, som var opkrævet for tidligt fra adoptanterne.

Hjælpearbejde og donationer

Efter ændringen af adoptionsloven må DIA kun udføre hjælpearbejde, der har tilknytning til adoptionshjælp. Det betyder, at DIA ikke må udføre humanitært hjælpearbejde. Støtte til hjælpearbejde og donationer er dog ofte et vilkår for adoptionsformidlingen i flere lande.

Ankestyrelsen skal godkende støtte til hjælpearbejde og donationer på 50.000 kroner eller mere. Det står i akkrediteringsvilkårene. Godkendelsen skal ske inden aftalen bliver lavet og beløbet udbetalt. Støtte til hjælpeprojekter og donationer under 50.000 kr. skal kun anmeldes til Ankestyrelsen, men ikke godkendes. Støtte til hjælpeprojekter og donationer skal tydeligt fremgå af organisationens årsregnskab. For at opnå gennemsigtighed og viden om støtte og hjælp, skal DIA i ansøgningen beskrive formål, anvendelse og modtagere.

Når Ankestyrelsen skal godkende en ansøgning, lægger styrelsen særlig vægt på:

- Gennemsigtighed i forhold til støttens anvendelse, formål og modtager
- Beløbets rimelighed set i forhold til formålet
- Risiko for om støtten medfører uetisk adfærd eller er egnet til at skabe afhængighed af adoption i det land, som modtager støtten

DIA har anmeldt støtte til hjælpearbejde og donationer på mindre end 50.000 kroner i forbindelse med DIAs ansøgninger om re-godkendelse af samarbejder i 2016. Senest sammen med årsregnskabet for 2016 skal DIA anmelde øvrig støtte til hjælpearbejde og donationer på mindre end 50.000 kroner.

I 2016 har Ankestyrelsen godkendt tre udbetalinger over 50.000 kroner i Etiopien og Sydafrika. Styrelsen har imødekommet alle DIAs ansøgninger om støtte efter en konkret vurdering.

6. Forskning og PAS

Der er sat penge af til forskning og PAS (Post Adoption Service). Det var en del af den politiske aftale, som gik forud for den nye adoptionslov.

Forskning

SFI undersøger, hvordan det går adopterede i Danmark. Undersøgelsen sammenligner forskellige årgange af adopterede med deres jævnaldrende ud fra for eksempeluddannelse, helbred og sociale forhold. Undersøgelsen forventes færdig ved udgangen af 2017.

I den politiske aftale blev der også sat penge af til forskning i åbenhed. Opgaven har været i udbud, og Aalborg Universitet fik opgaven. Rapporten ventes færdig i foråret 2017. Rapporten skal danne fundament for en fælles forståelse for begrebet åbenhed, og om det på sigt vil være gavnligt at lave regler på området. Det bliver en bred undersøgelse af, hvordan åbenhed forstås og praktiseres og om der er måder at praktisere åbenhed på, der er bedre end andre.

PAS (Post Adoptions Service)

Med den politiske blev der givet flere penge til støtte af adoptivfamilier (PAS), som siden 2014 har været en permanent satspuljefinansieret ordning. PAS bliver varetaget af Ankestyrelsen, og har siden den 1. januar 2016 indeholdt:

- Rådgivning til barnets 18. år med op til 20 timers rådgivning
- Obligatorisk rådgivning før og efter hjemtagelse af barn for at sikre en god start for familien
- Undervisning af professionelle og universiteter
- Børnegrupper og eneadoptantgrupper
- Temaeftermiddage
- Forsøgsprojekt med rådgivning af voksne adopterede.

Ankestyrelsen indsamler data fra familier og PAS-rådgivere. I 2017 laver Ankestyrelsen en rapport, der evaluerer alle indsatser under PAS.

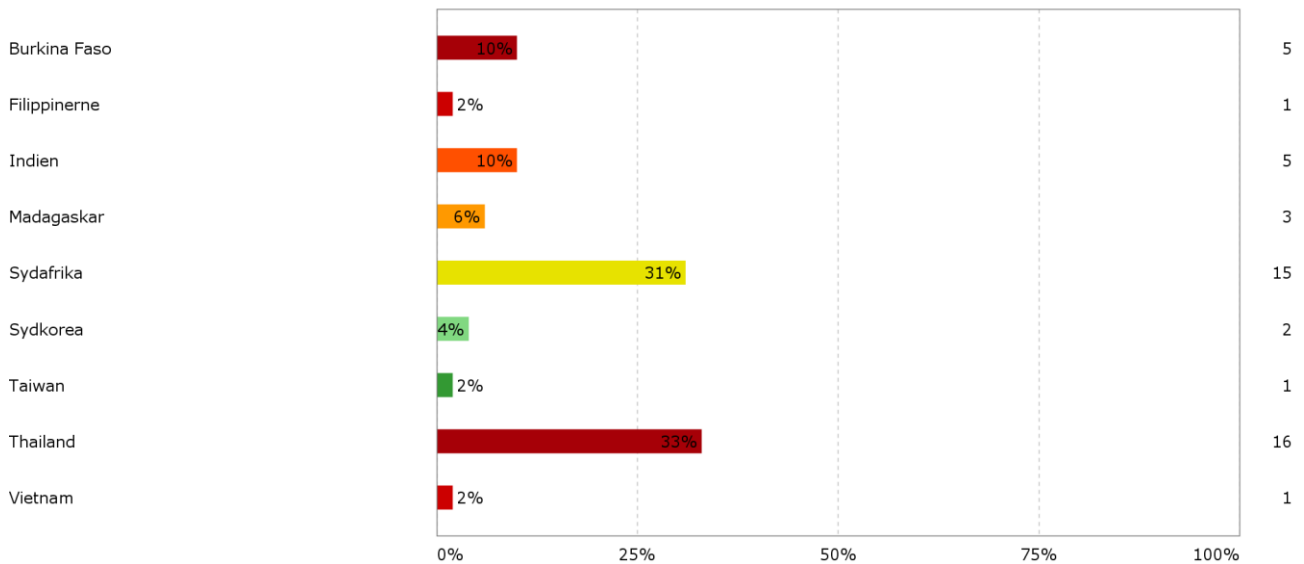
7. Statistik

Sager om godkendelse af matchningsforslag i Ankestyrelsen og i Adoptionsrådet

Ankestyrelsen har i 2016 behandlet i alt 49 sager om godkendelse af matchningsforslag, Adoptionsrådet har behandlet 38 sager. En sag angående en adoption til Færøerne er sendt til orientering i Ankestyrelsen. Denne sag indgår i statistikken som en sag behandlet i Ankestyrelsen (indgår i de 49 sager, som Ankestyrelsen har behandlet).

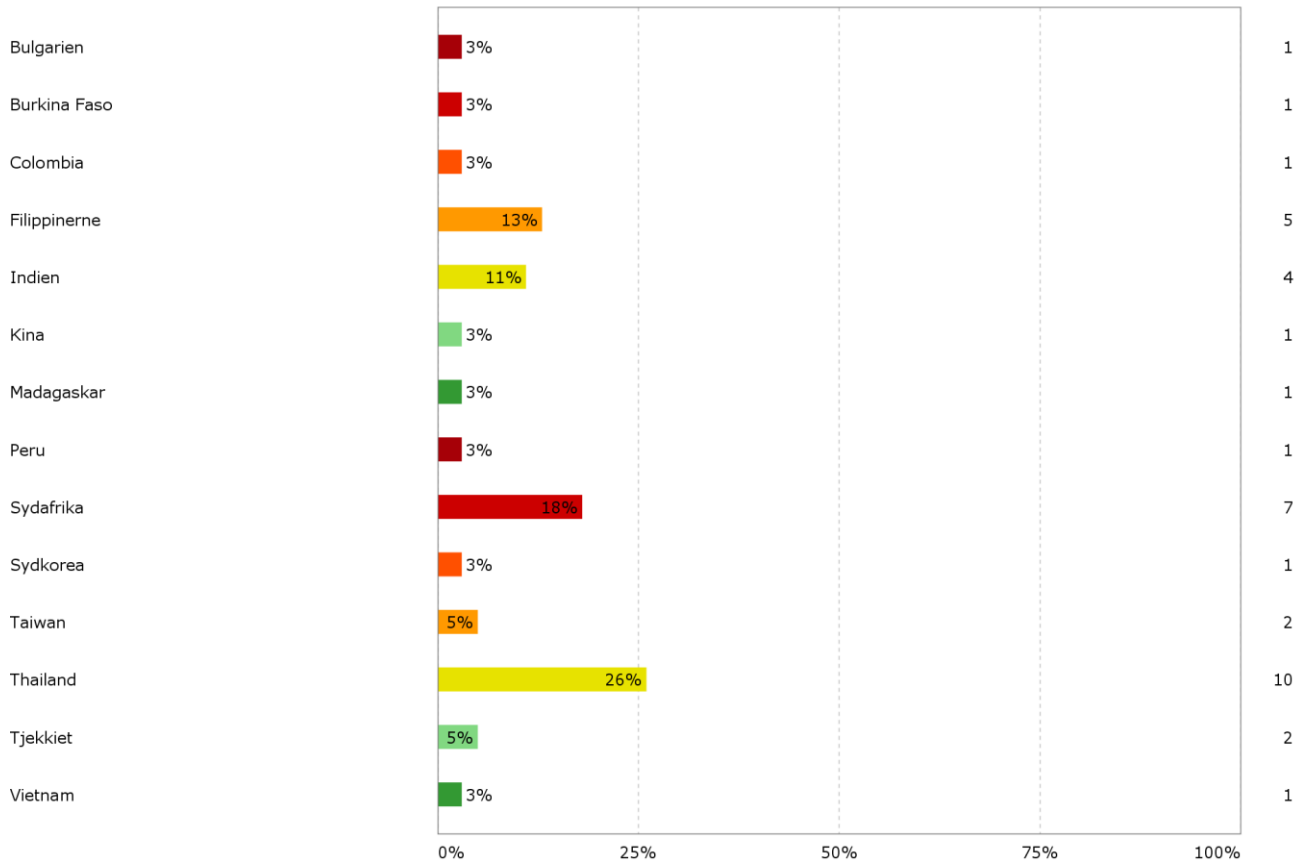
Barnets oprindelsesland

Barnets/børnenes oprindelsesland (behandlede sager om godkendelse af matchningsforslag, Ankestyrelsen)

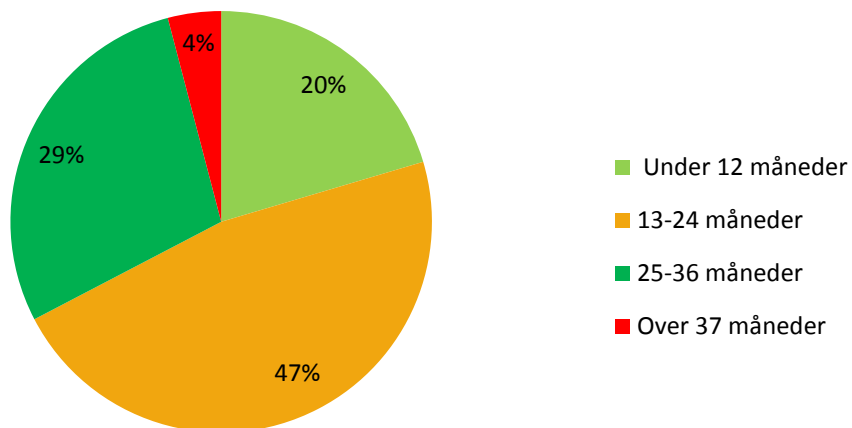
Barnets oprindelsesland

Barnets/børnenes oprindelsesland (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet af samrådet i 2016)

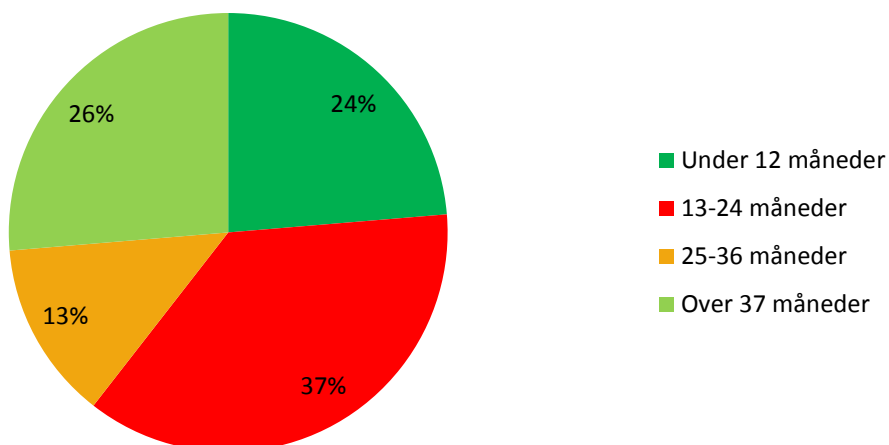

Barnets alder på matchningstidspunktet

Barnets alder på matchningstidspunktet (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Ankestyrelsen i 2016)

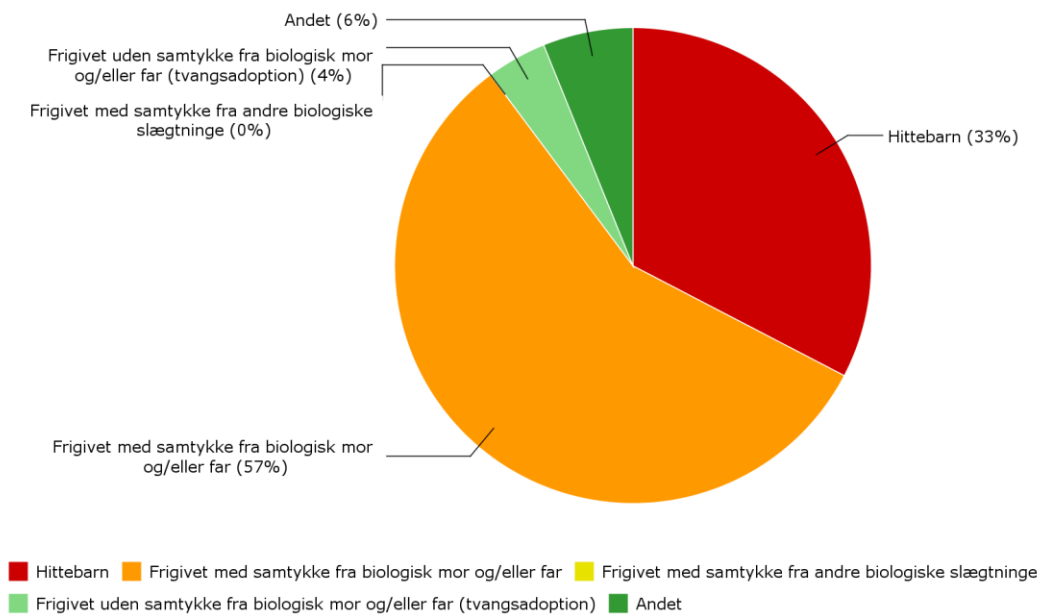

Barnets alder på matchningstidspunktet (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Adoptionsrådet i 2016)

Baggrunden for frigivelsen af barnet i afgiverlandet

Baggrunden for frigivelsen af barnet i afgiverlandet (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Ankestyrelsen i 2016)

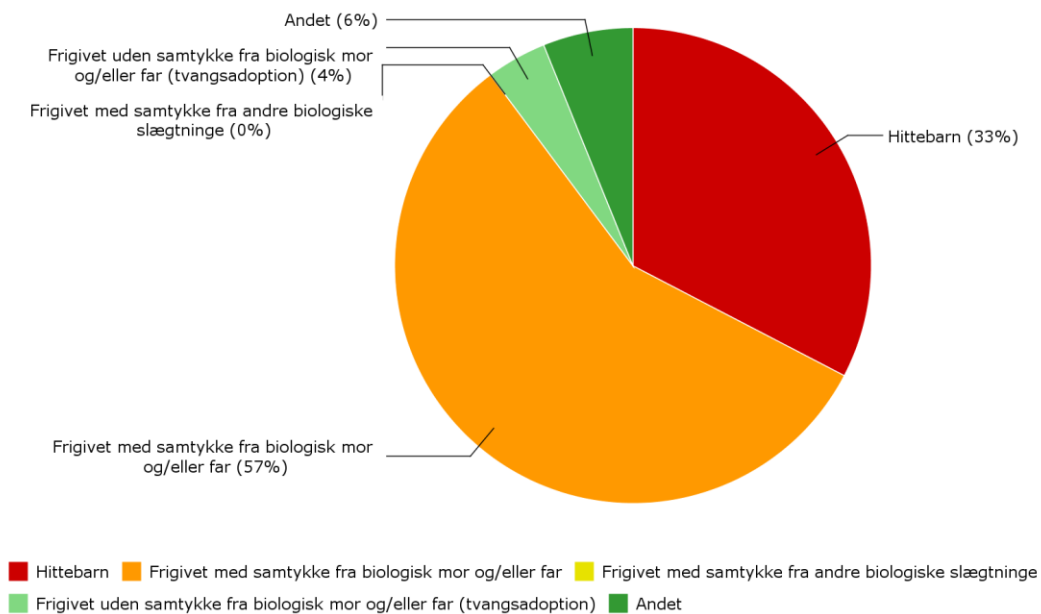

Baggrunden for frigivelsen af barnet i afgiverlandet – Andet (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Ankestyrelsen i 2016):

Andre baggrunde for frigivelse har været sager, hvor den biologiske mor har givet udtryk for at ville samtykke til adoption, men har forladt barnet inden dette er sket. Myndighederne har derefter ikke haft mulighed for at finde frem til den biologiske mor eller andre slægtninge til barnet.

Baggrunden for frigivelsen af barnet i afgiverlandet

Baggrunden for frigivelsen af barnet i afgiverlandet (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Adoptionsrådet i 2016)

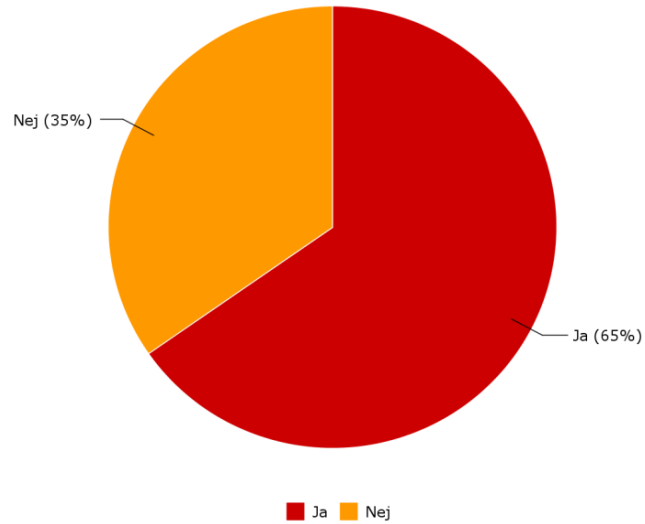

Baggrunden for frigivelsen af barnet i afgiverlandet – Andet (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Adoptionsrådet i 2016):

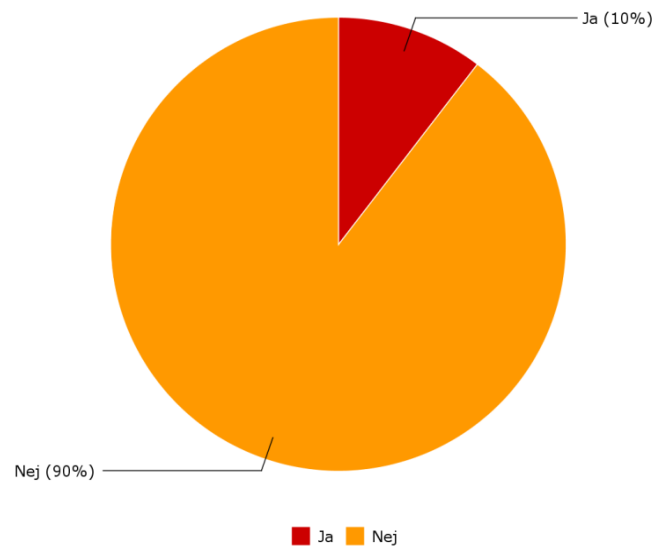
Andre baggrunde for frigivelse har været sager, hvor barnet er frigivet med samtykke fra retten i afgiverlandet, eller hvor den biologiske mor er forsvundet, inden det endelige samtykke forelå.

Foreliggende dokumenter på matchningsager behandlet i Ankestyrelsen

Forelå der ved sagens modtagelse i Ankestyrelsen samtlige definerede mulige dokumenter (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Ankestyrelsen i 2016)

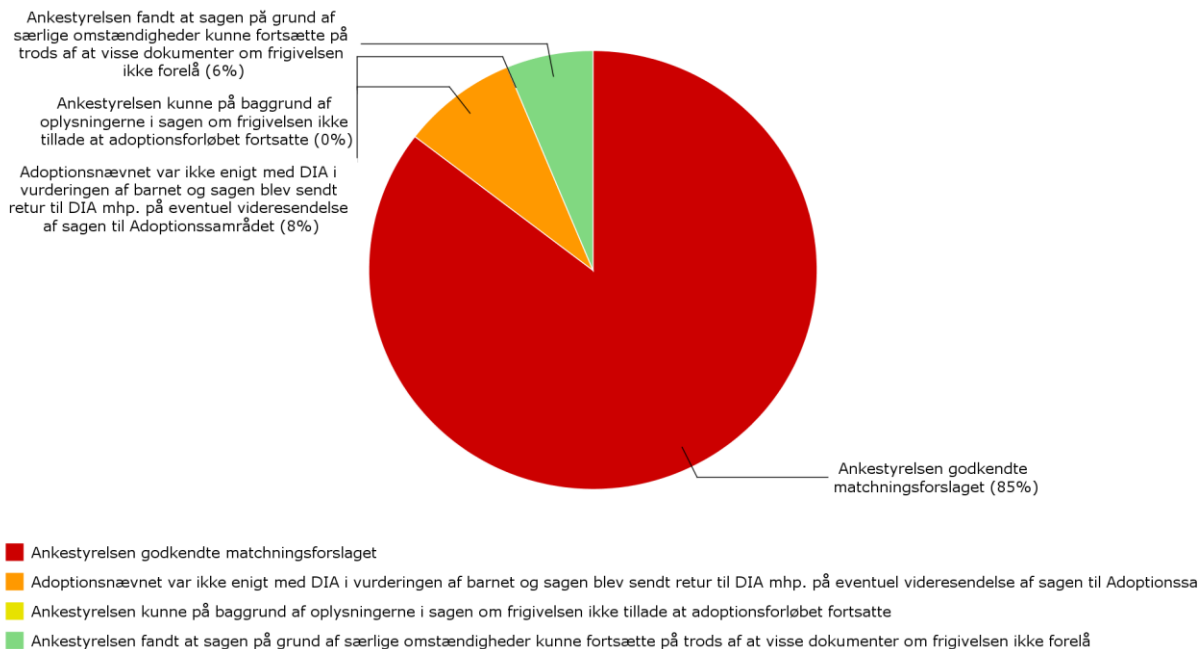

Blev DIA bedt om at fremskaffe yderligere dokumenter? (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Ankestyrelsen i 2016)

Samlet vurdering af matchnings sagen i Ankestyrelsen

Ankestyrelsen samlede vurdering af matchningsforslaget (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet af Ankestyrelsen i 2016)

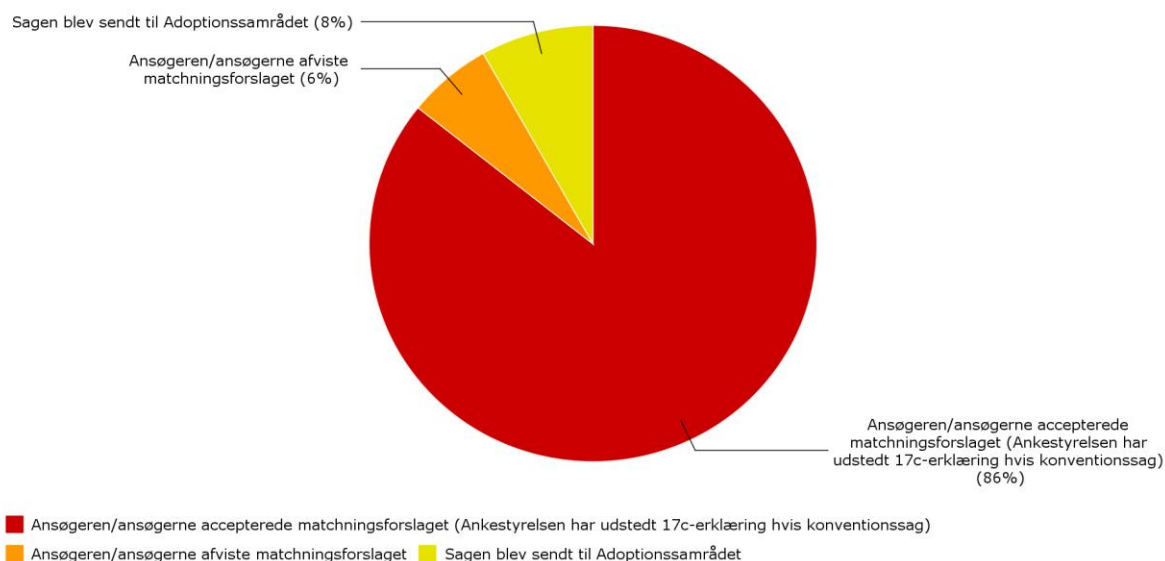

Årsager til at Ankestyrelsen fandt at sagen på grund af særlige omstændigheder kunne fortsætte (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet af Ankestyrelsen i 2016):

Der har været tale om sager hvor mindre betydelige dokumenter er beskrevet i barnets sag, men ikke vedlagt. Der har været tale om dokumenter som ikke har haft afgørende betydning for sagens udfald.

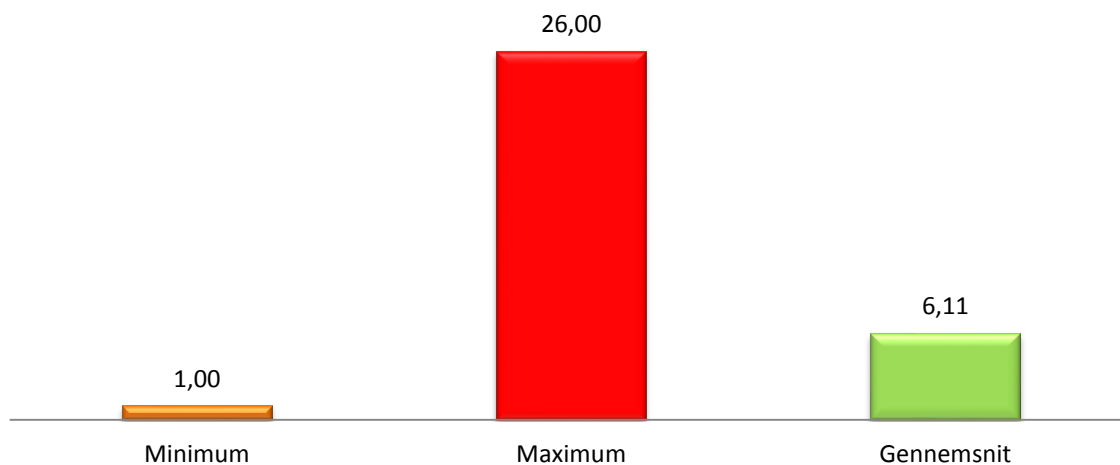
Sagens endelige udfald

Sagens endelige udfald (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet af Ankestyrelsen i 2016)

Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i Ankestyrelsen

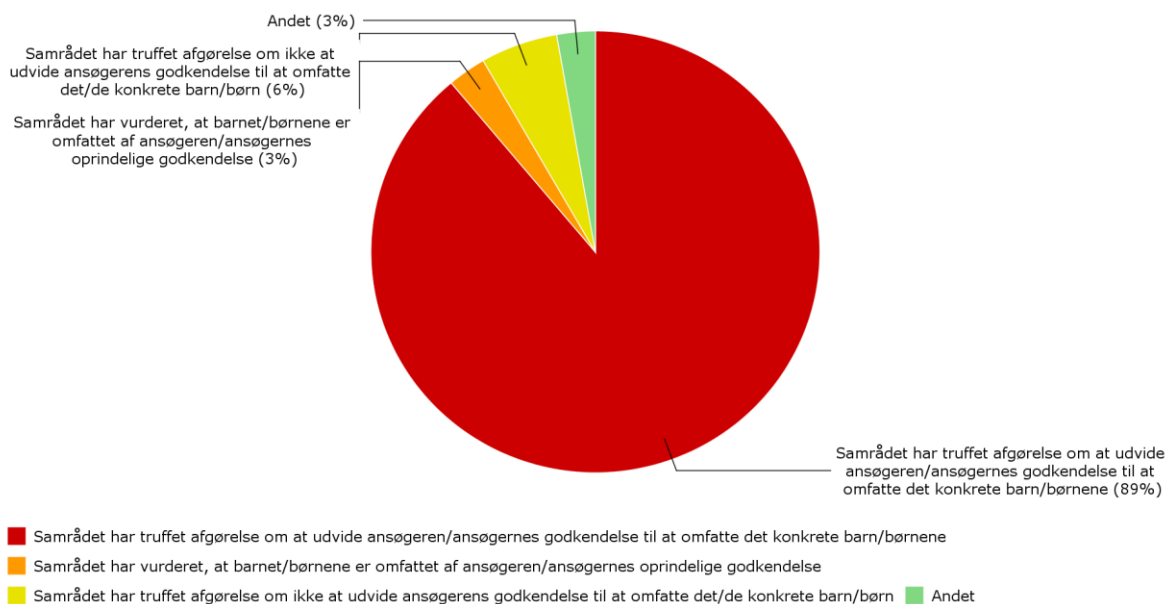
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i dage fra modtagelse af sag til endelig vurdering af sag (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Ankestyrelsen i 2016)

I visningen er undtaget en sag, som havde en ekstraordinær lang sagsbehandlingstid. Den lange sagsbehandlingstid skyldtes, at det var nødvendigt at indhente supplerende oplysninger i sagen, hvilket i enkelte tilfælde kan være en langvarig proces.

Samlet vurdering af matchnings sagen i Adoptionssamrådet

Samrådets vurdering af ansøgenes ressourcer til det konkrete barn (sager om godkendelse af matchningsforslag behandlet i Adoptionssamrådet i 2016)

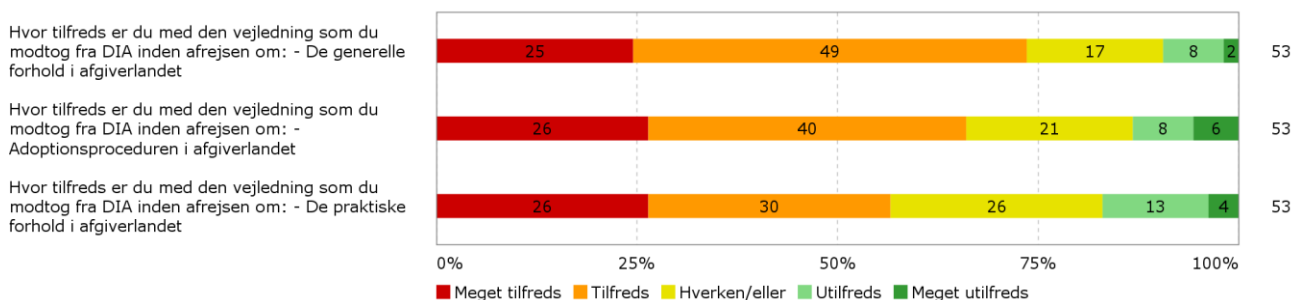
Ankestyrelsen foretager i 2017 en selvstændig vurdering af dokumentgrundlaget i matchnings sager behandlet i Adoptionssamrådet.

Undersøgelse blandt adoptanter efter hjemtagelsen

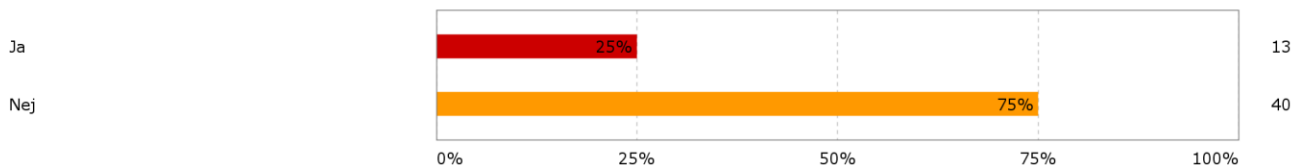
Ankestyrelsen udsendte i 2016 77 spørgeskemaer til adoptanter. 55 adoptanter svarede helt eller delvist på det spørgeskema, som Ankestyrelsen sendte til dem efter hjemtagelsen.

Nedenfor beskrives resultater af undersøgelsen:

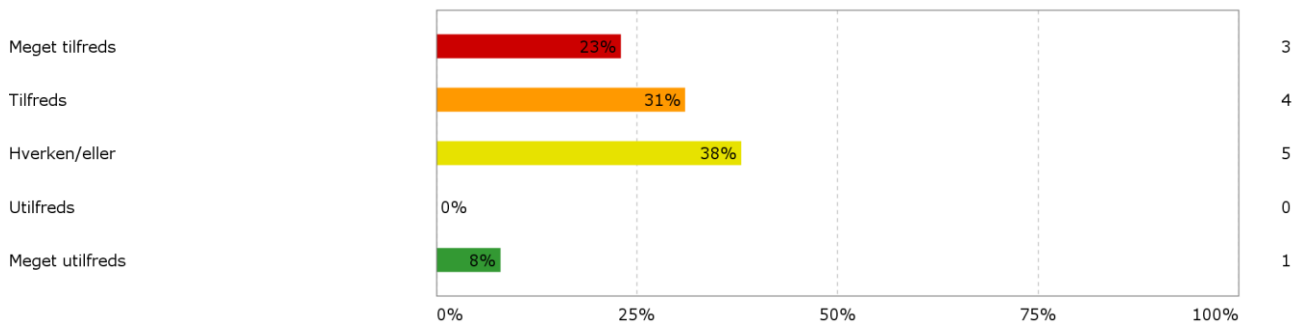
Spørgsmål: Hvor tilfreds er du med den vejledning som du modtog fra DIA inden afrejsen

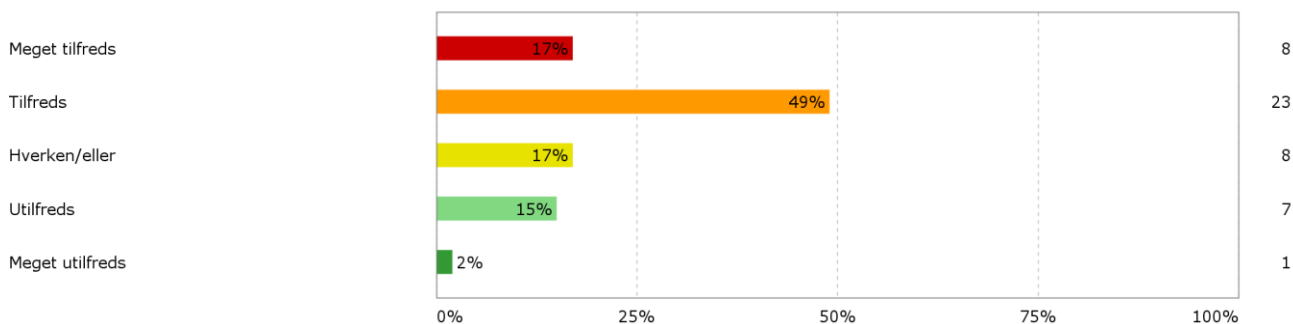
Spørgsmål: Søgte du hjælp fra DIAs hovedsæde i Danmark, mens du opholdt dig i afgiverlandet?

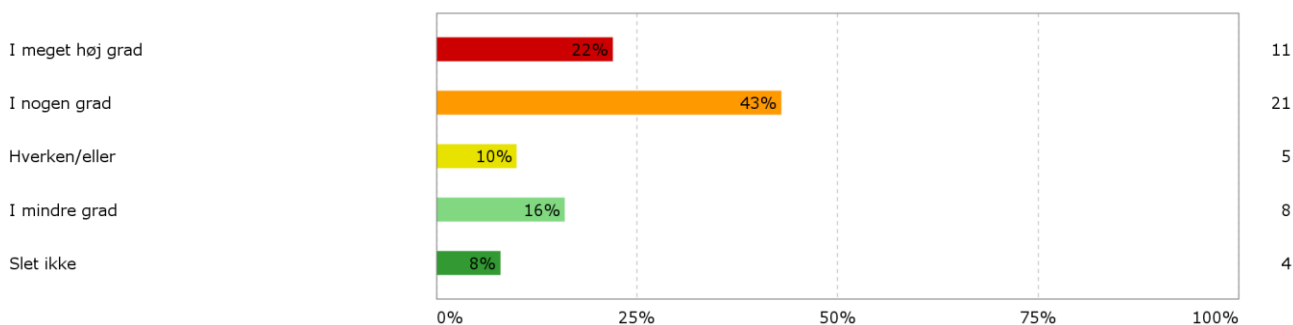
Spørgsmål: Hvor tilfreds er du med den hjælp, du modtog fra DIAs hovedsæde i Danmark, mens du opholdt dig i afgiverlandet?

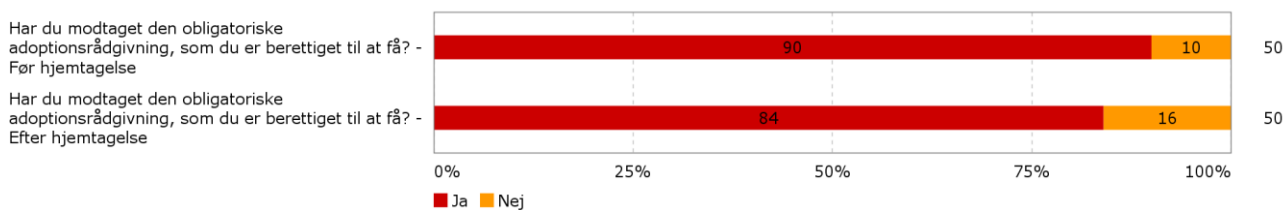
Spørgsmål: Når du i dag tænker tilbage på adoptionen og tiden efter hjemkomsten med dit barn/dine børn, hvor tilfreds er du så med det samlede hjemtagelsesforløb, fra du tilmeldte dig DIA til den første tid hjemme med dit barn/dine børn?

Spørgsmål: I hvilken grad er du tilfreds med kommunikationen med DIA?

Spørgsmål: Har du modtaget den obligatoriske adoptionsrådgivning, som du er berettiget til at få?

De individuelle svar på spørgeskemaerne indeholder flere kommentarer og uddybninger om DIAs sagbehandling, opholdet i afgiverlandet og tiden efter hjemtagelsen. Ankestyrelsen gennemser løbende alle besvarelser og kontakter DIA hvis enkelte besvarelser giver anledning til at få sager eller procedurer belyst yderligere. I 2016 har Ankestyrelsen bedt DIA om yderligere oplysninger i to sager baseret på besvarelser fra undersøgelsen.

Ankestyrelsen udarbejder en særskilt rapport til DIA om resultaterne af undersøgelsen blandt adoptanter.

Ankestyrelsen

